

ПАМ'ЯТІ

НАПАЛКОВ Микола Павлович (1932–2008)

Пішов з життя почесний директор НДІ онкології ім. М.М. Петрова, академік РАМН, доктор медичних наук, професор Микола Павлович Напалков.

Він народився 28 липня 1932 року в родині медиків, що зробили істотний внесок у розвиток російської охорони здоров'я. По закінченні медичного інституту й аспірантури Микола Павлович більшу частину життя пов'язав із НДІ онкології АМН СРСР, де став заступником директора з наукової роботи, а згодом — і директором.

Один з провідних російських онкологів, М.П. Напалков був широко відомий у медичних колах Росії та зарубіжжя. Разом із співробітниками він виконав велику серію робіт в галузі хімічного канцерогенезу при порушеннях гормонального балансу в організмі, провів дослідження канцерогенності медикаментозних препаратів і різних речовин, застосовуваних у господарській діяльності, в яких було доведено, що канцерогенність низки тиреостатичних сполук реалізується не тільки шляхом опосередкованого втручання в діяльність ендокринних органів. Очолована Миколою Павловичем лабораторія однією з перших у світі почала вивчати канцерогенність інсектициду ДДТ і його вплив на організми наступних поколінь. Завдяки науковому пошуку вченого та очолованого ним колективу було вперше встановлено небезпеку сумування і взаємного

підсилення канцерогенних впливів на організм, що мали місце в період його внутріутробного розвитку.

У 1971 р. М.П. Напалкова обрали керівником відділення онкології в штаб-квартирі ВООЗ у Женеві, набуті знання стали в нагоді, коли його призначили директором НДІ онкології ім. М.М. Петрова, в той час головної установи МОЗ СРСР з проблем протиракової боротьби і лікування злоякісних новоутворів.

У 1989 р. Миколу Павловича було призначено генеральним асистент-директором ВООЗ у Женеві, де за рік до того він відповідав за діяльність таких програм, як вплив навколишнього середовища на здоров'я людини, боротьба з хронічними неінфекційними (рак, серцево-судинні, психічні захворювання), професійними захворюваннями і гігієна праці, здоров'я літніх людей, поширення здорового способу життя. В діяльності М.П. Напалкова особливе місце займало керівництво міжнародною програмою ВООЗ з послаблення шкідливих для здоров'я людини наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС.

За роки своєї наукової і організаційної діяльності М.П. Напалков видав 250 праць з питань експериментальної онкології, організації протиракової боротьби, епідеміології злоякісних пухлин, боротьби з хронічними неінфекційними захворюваннями у країнах, що розвиваються. Його перу належать три монографії, він редактор і співавтор «Керівництва із загальної онкології», що тривалий час вважалось настільною книгою для онкологів-початківців.

У 1974–1989 роках Микола Павлович очолював Всесоюзне наукове товариство онкологів, багато років був головою Комісії з охорони здоров'я Ленради, продовжуючи інтенсивну наукову й консультативну діяльність.

Професора М.П. Напалкова було обрано академіком Російської академії наук і нагороджено орденами Трудового Червоного Прапора і Дружби народів.

Звістка про смерть Миколи Павловича відгукнулася болем у серцях усіх, хто його знав.

Колектив ДУ Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України